

Kwalitatief & betaalbaar onderwijs voor iedereen

Hoorzitting - Vlaams Parlement
12 februari 2026

31 UITGEVERS

Academia Press

Academic and Scientific Publishers

Acco

Ars Scribendi

Athena Uitgevers

Brepols Publishers

Christiane Beerlandt

DiaBe

Die Keure

Diligentia Uitgeverij

Eureka

Gompel&Svacina

KnopsPublishing

Lannoo Campus

Larcier Intersentia Uitgeverij

Lea-Uitgevers

Lernova

Maklu en Garant Uitgevers

mjPublishing

New Traffic Books

OWL Press (Borgerhoff-Lamberigts)

Peeters Publishers

Pelckmans Uitgeverij

Plantyn

Public Space

Roularta

Universitaire Pers Leuven

Van In

Vanden Broele

Wolters Kluwer

Zwijsen

LANGE TRADITIE IN EDUCATIEF UITGEVEN

1833

1851

1892

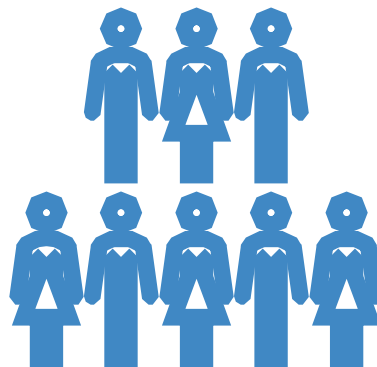
1950

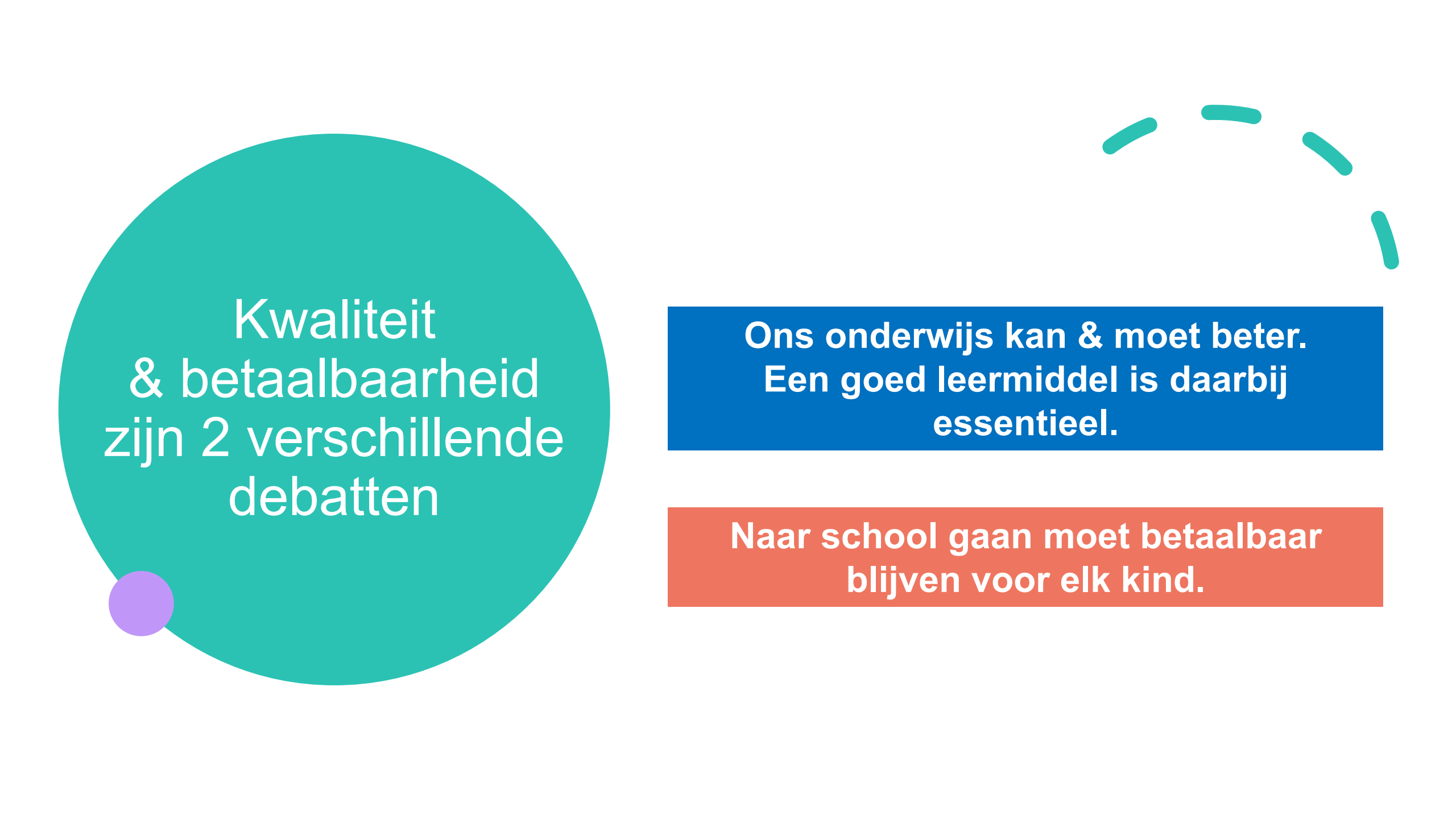
1950

VERANKERD IN VLAANDEREN

> 600 medewerkers
> 3.000 auteurs

Kwaliteit
& betaalbaarheid
zijn 2 verschillende
debatten

**Ons onderwijs kan & moet beter.
Een goed leermiddel is daarbij
essentieel.**

**Naar school gaan moet betaalbaar
blijven voor elk kind.**

1. KWALITEIT

Leermiddelen zijn
essentiële hulpmiddelen

DE RECEPTEN VAN 30 JAAR GELEDEN
WERKEN NIET MEER...

...IN EEN (STERK) GEWIJZIGDE CONTEXT

LEERMIDDEL = ESSENTIEEL HULPMIDDEL

- **Vertaalt (nieuw) beleid** en academische inzichten naar de klas
 - Zorgt voor **doorlopende leerlijnen** op schoolniveau
 - **Biedt houvast** voor leerkracht & leerling
 - **Verlaagt werkdruk** voor leerkracht en maximaliseert effectieve lestijd
 - Maakt **differentiatie** mogelijk
- ... maar blijft een **hulpmiddel**, van start tot finish.

LEERKRACHT BEPAALT WELK LEERMIDDEL HIJ/ ZIJ INZET EN WANNEER

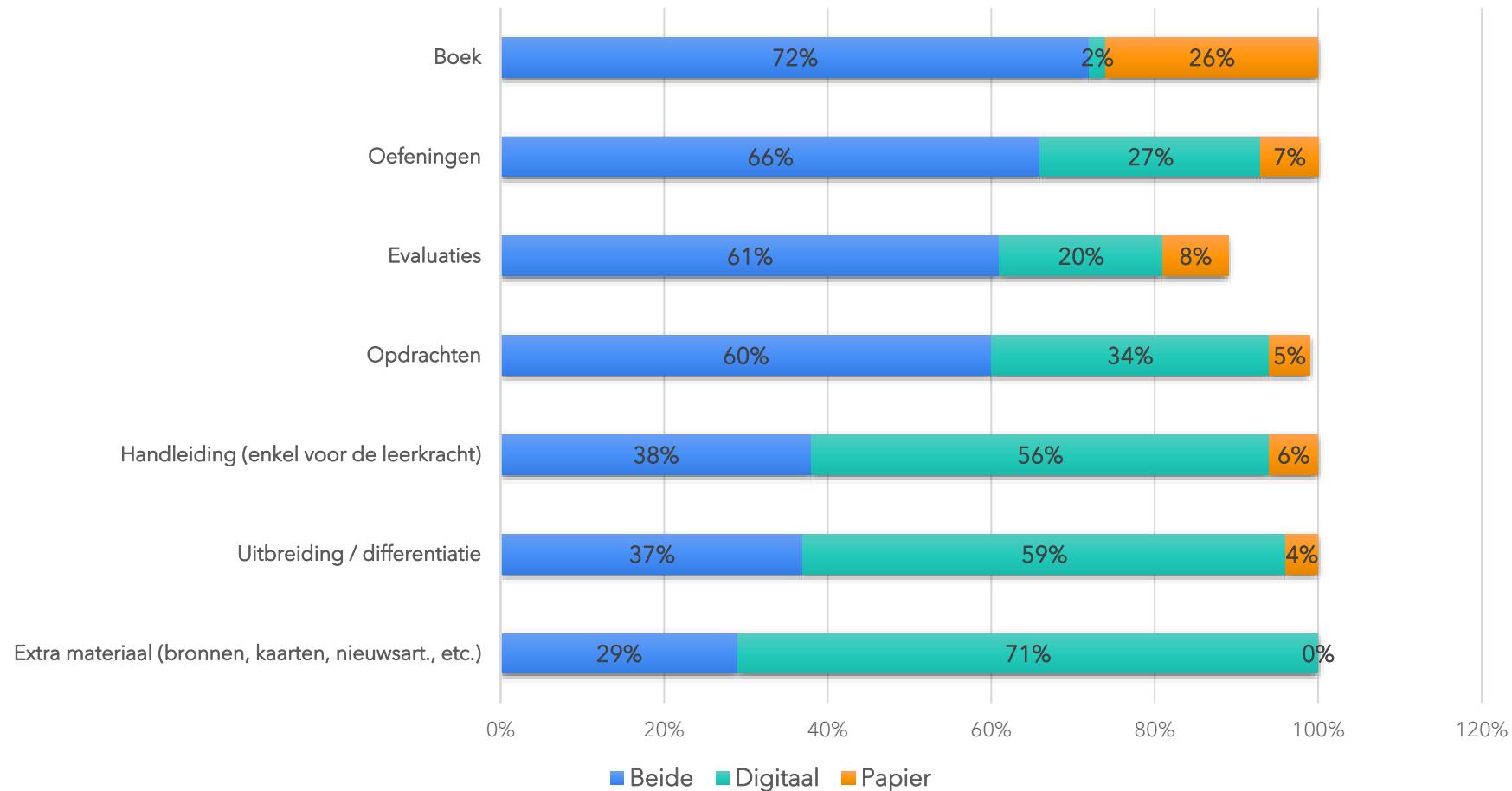
“Niet ieder medium is even geschikt om iedere vorm van informatie over te brengen. Verschillende media hebben verschillende sterktes en zwaktes.”

Daisy Christodoulou, in voorwoord van **WIJZE LESSEN**, Digitale didactiek, van W. Buelens, M. Schroeven, T. Surma, K. Vanhoyweghen, P. A. Kirschner, Ten Brink Uitgevers, Meppel

LEERKRACHT WIL HYBRIDE LEERMIDDEL

WELKE ONDERDELEN ZOU JE DIGITAAL / OP PAPIER AANBIEDEN?

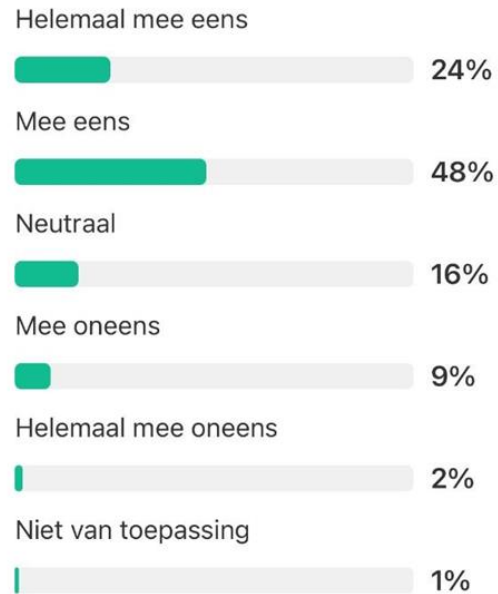

BRON: Sanoma, European Teacher Survey, Belgium (2025)

80% LEERKRACHTEN (BAO) VINDT LEERWERKBOEKEN NUTTIG

Teacher *tapp*

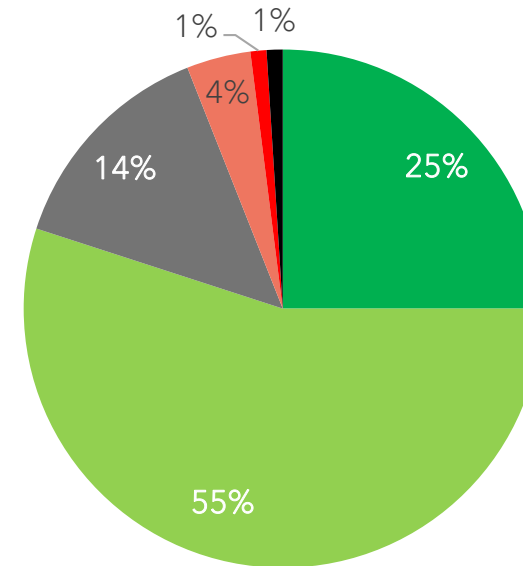
Stelling: "Invulboeken kunnen nog altijd nuttig zijn, gooi ze niet zomaar overboord."

1,208 responses on 8th January 2025

LEERKRACHTEN IN HET BAO

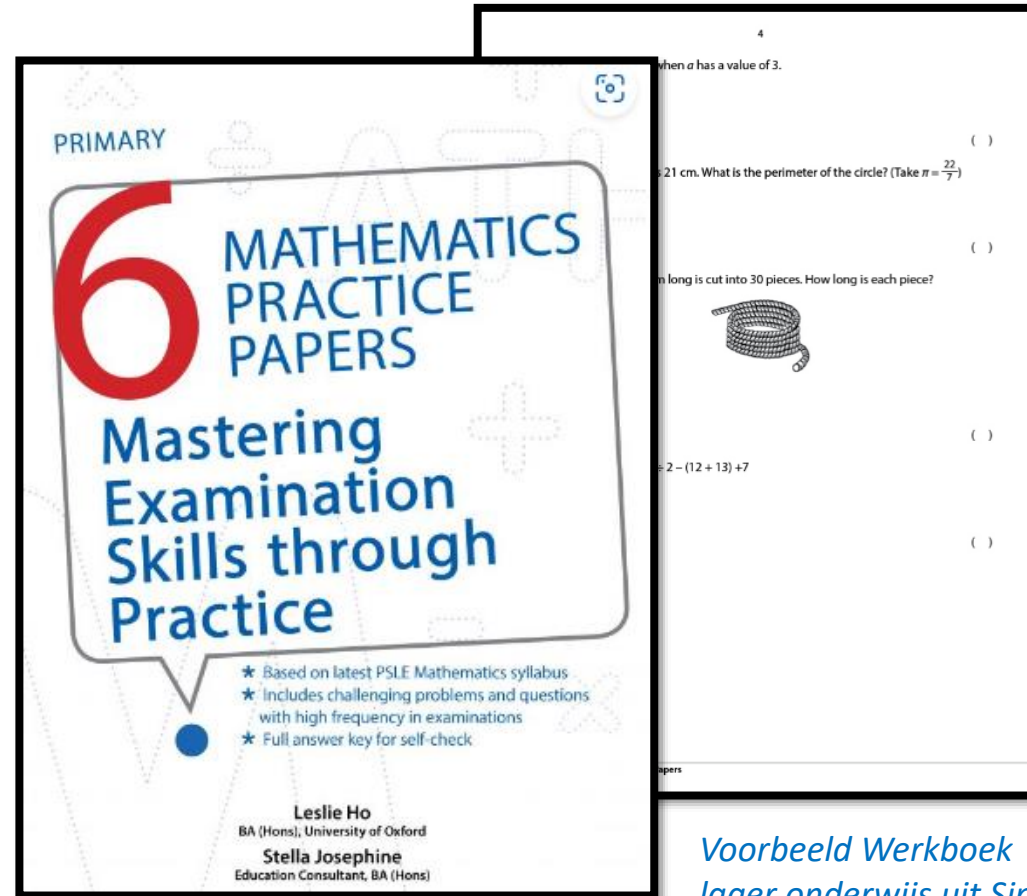
■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal
■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Niet van Toepassing

TOPLANDEN GEBRUIKEN LEERWERKBOEKEN

Land	Gem
Singapore	615
Taiwan	607
Zuid-Korea	594
Hong Kong	594
Japan	591
Macao	582
Litouwen	561
Turkije (5)	553
Engeland	552
Polen	546
Ierland	546
Roemenië	542
Nederland	537
Letland	534
Noorwegen (5)	531
Tsjechië	530
Zweden	530
Bulgarije	530
Finland	529
Australië	525
Duitsland	524
Denemarken	524
Servië	523
VLAANDEREN	521

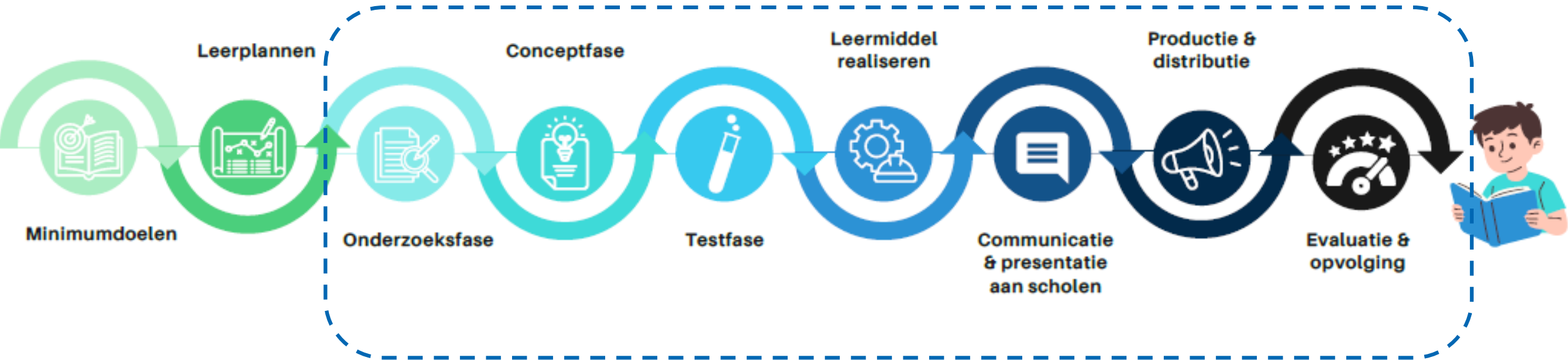
TIMSS-ranking voor wiskunde 4de leerjaar

*Voorbeeld Werkboek
lager onderwijs uit Singapore*

KWALITEITSVOLLE VERTALING BELEID VRAAGT TIJD

ONTWIKKELINGSPROCES LEERMIDDEL (2 A 3 JAAR)

ONS ENGAGEMENT VOOR KWALITEIT

KENNISRIJK CURRICULUM INTRODUCEREN IN DE KLAS

- SEP '25: Handvaten & richtlijnen voor leerkrachten bij hun huidige leermiddelen
- SEP '26: Gefaseerde introductie vernieuwde leermiddelen*
- Inzetten van uitgebreid nascholingsnetwerk

** Op basis goedgekeurde minimumdoelen in april '25 en leerplannen in juni '25*

ONS ENGAGEMENT VOOR KWALITEIT

KWALITEITSLABEL

- ✓ Sector staat achter concept
 - Bouwt voort op de inzichten Kwaliteitsalliantie & “Kwaliteitskader Leermiddelen”
 - Helder, maximaal objectiveerbaar en efficiënt te controleren

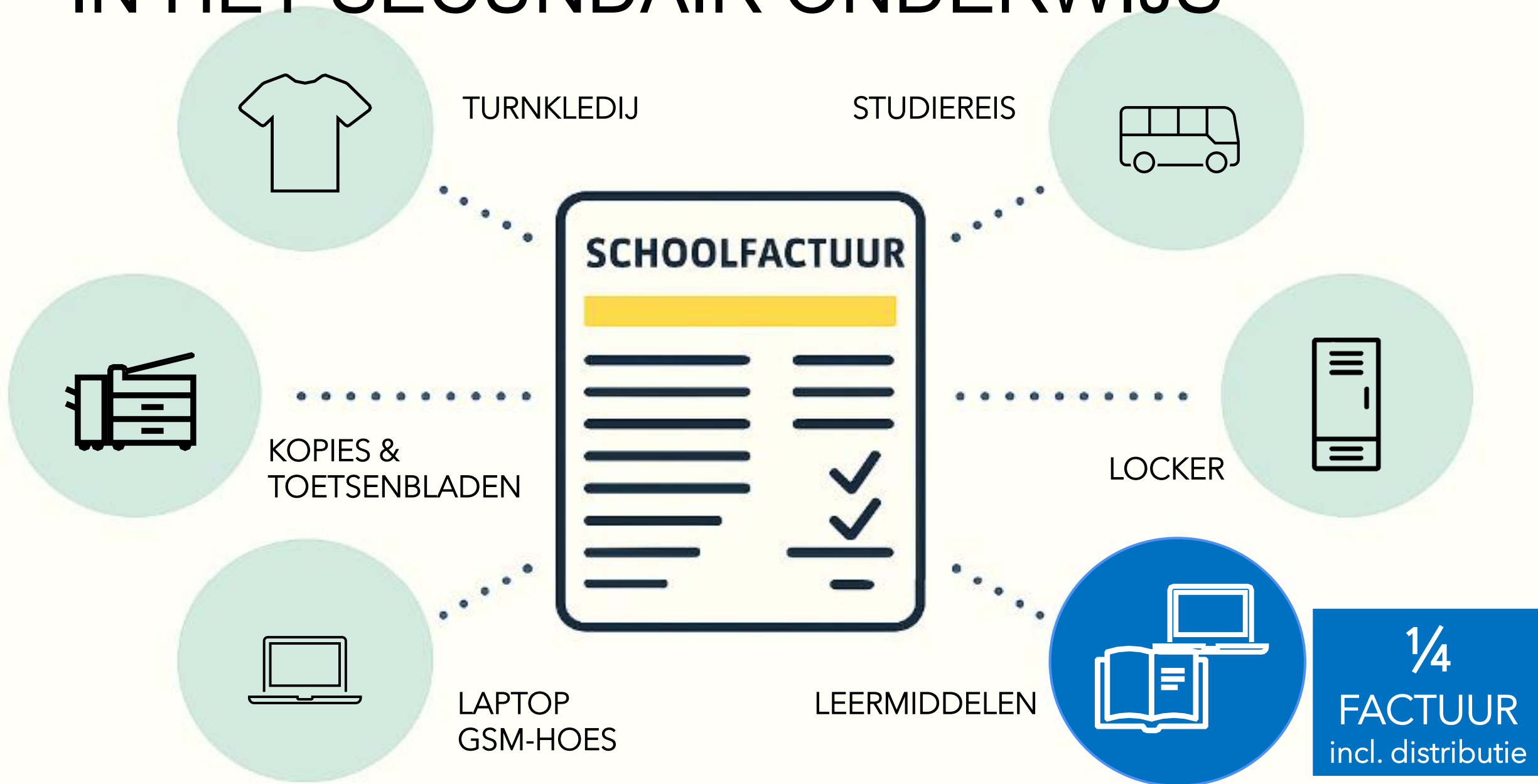
2. BETAALBAARHEID

Naar school gaan moet
betaalbaar blijven voor elk kind

NAAR SCHOOL GAAN KOST GELD

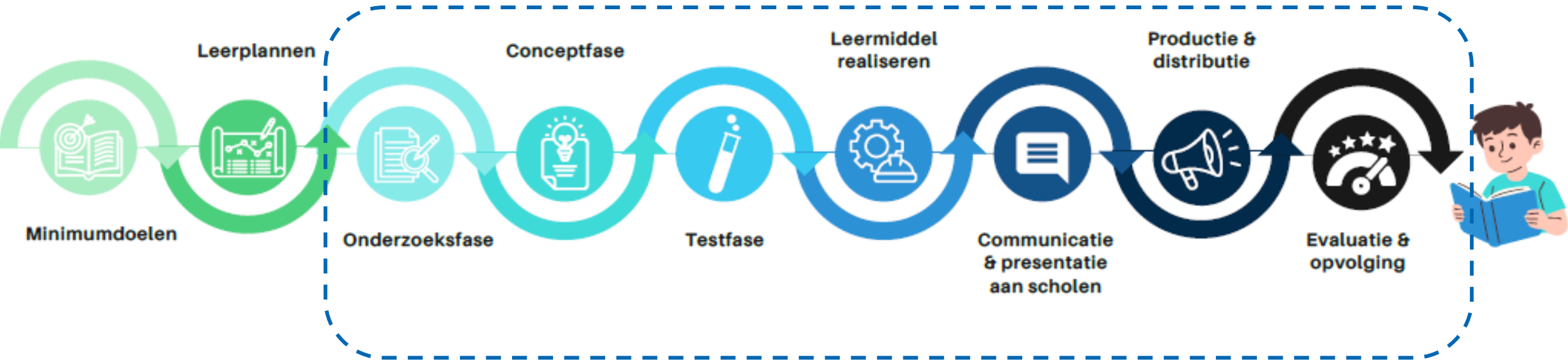

IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

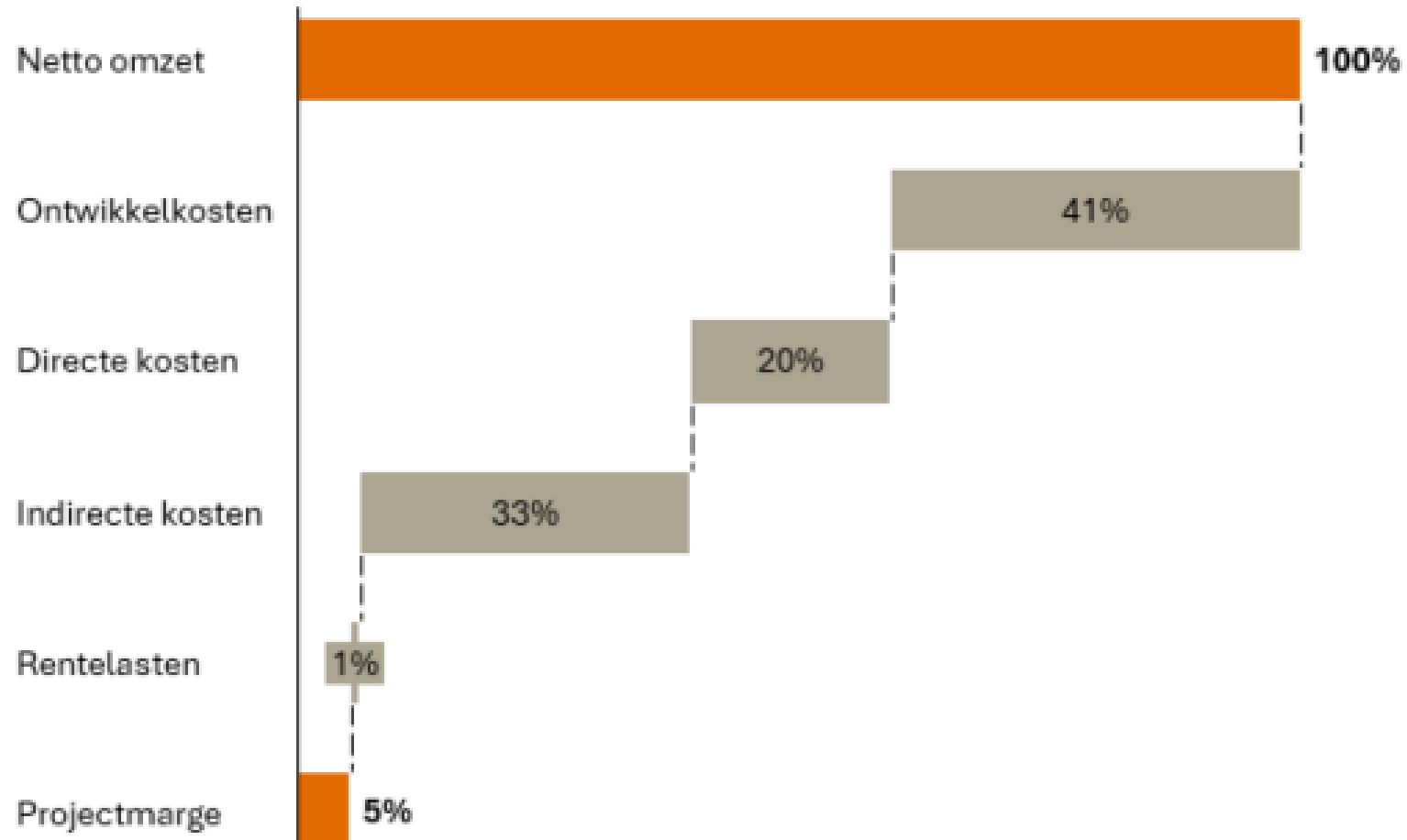

KWALITEITSVOLLE VERTALING BELEID VRAAGT TIJD & GELD

ONTWIKKELINGSPROCES LEERMIDDEL (2 A 3 JAAR)

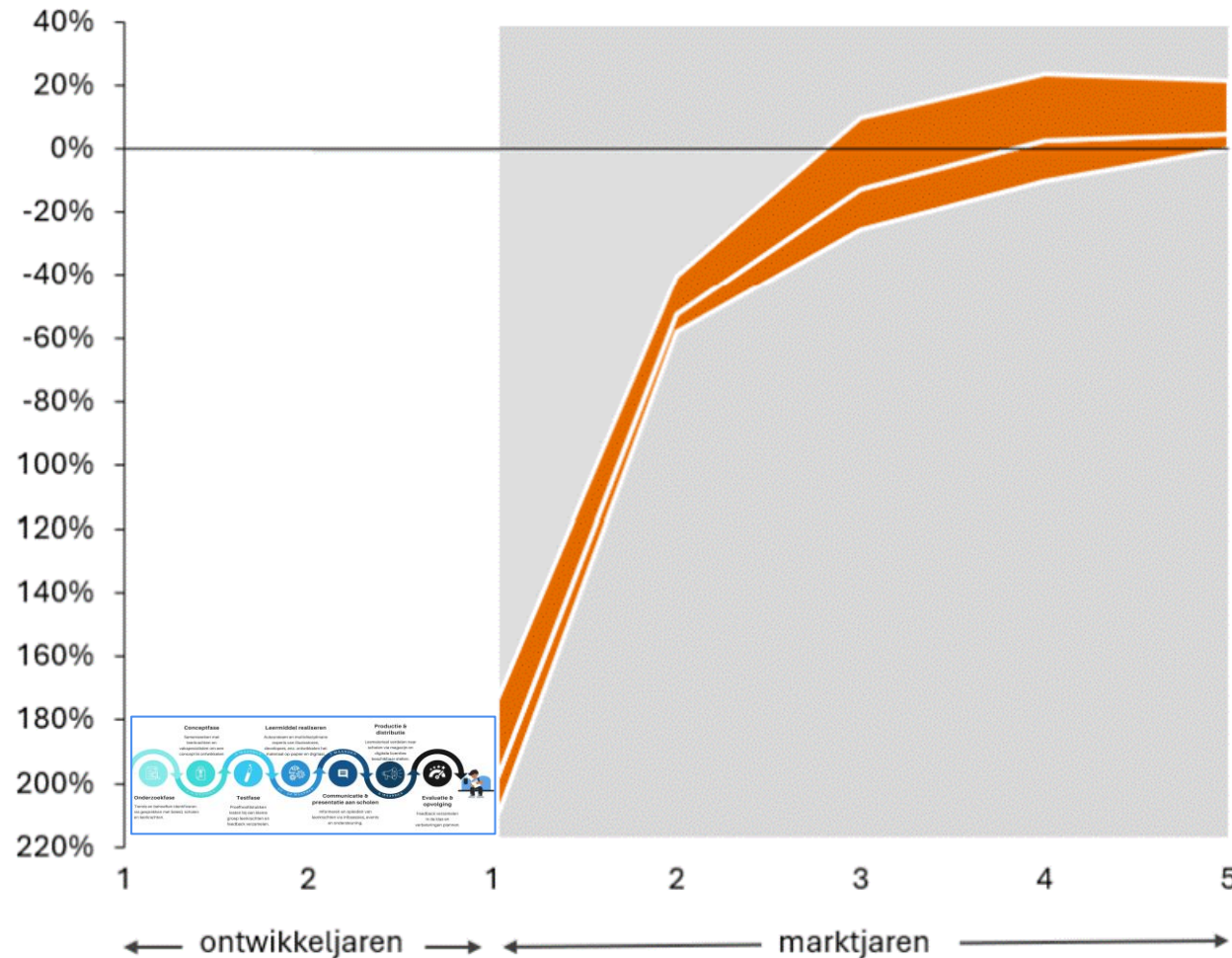

Gemiddelde projectmarge van 5%

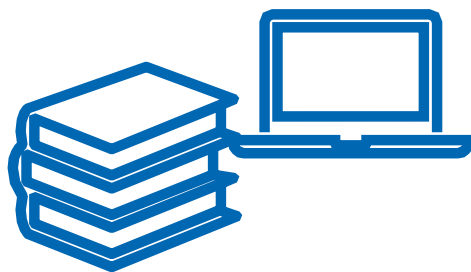

PAS NA 5 JAAR BREAK-EVEN (GEMIDDELD)

Figuur 4: Cumulatieve margeontwikkeling VO-leermiddelen (oranje is spreiding, wit in gemiddelde)

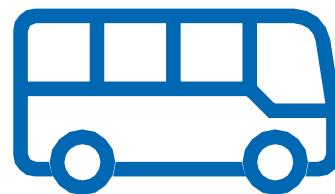

LEERMIDDELEN DUUR?

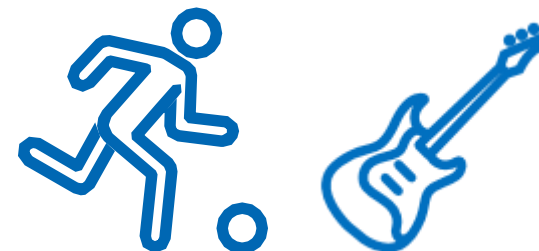
260 EUR/JAAR

26 EUR/MAAND*

255 EUR/JAAR

25 EUR/MAAND*

+ 400 EUR/JAAR**

33 EUR/MAAND

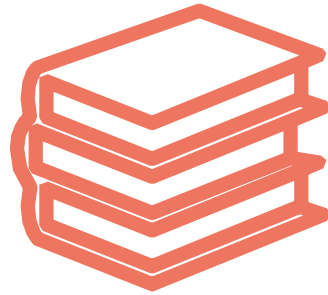
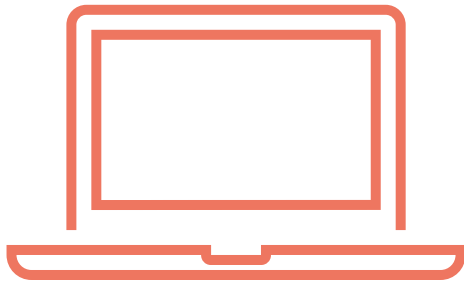
kost leermiddelen = 2€ per schooldag (7u)

* 10 maanden

** *geschat gemiddelde*, uitgaande van 2 georganiseerde activiteiten per jongere (sport + cultuur/hobby of jeugdbeweging)

ALTERNATIEVEN VOOR BESTAANDE LEERMIDDELENMIX?

DIGITAAL
ONTWIKKELEN IS
DUURDER & VRAAGT
PERMANENTE
DOORONTWIKKELING

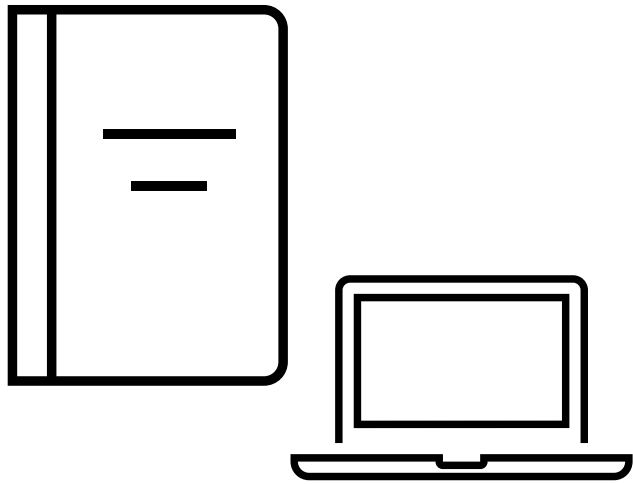

HUURBOEKEN &
DOORVERKOOP
GERAKEN NIET MEER
GEORGANISEERD
DOOR SCHOLEN

PEN &
PAPIER LEIDEN
NAAR KNIP &
PLAKWERK EN
DURE KOPIES

WAT ZIJN LEERMIDDELEN DE NEDERLANDSE OVERHEID WAARD?

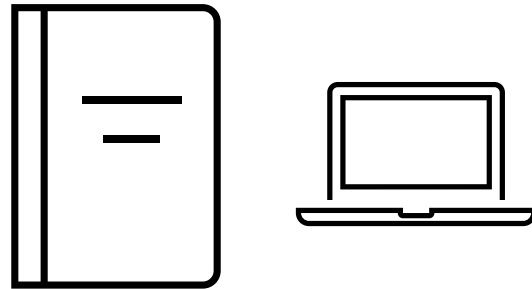
Secundaire scholen krijgen jaarlijks
gemiddeld

320 EUR /leerling

om leermiddelen aan te schaffen

WAT ZIJN LEERMIDDELEN DE VLAAMSE OVERHEID WAARD?

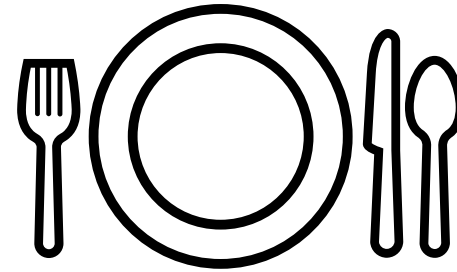
Leermiddelen + begeleiding

135 miljoen EUR/jaar*

< 130 EUR per leerling
< 260 EUR per leerling (SO) ***

Gezonde maaltijden

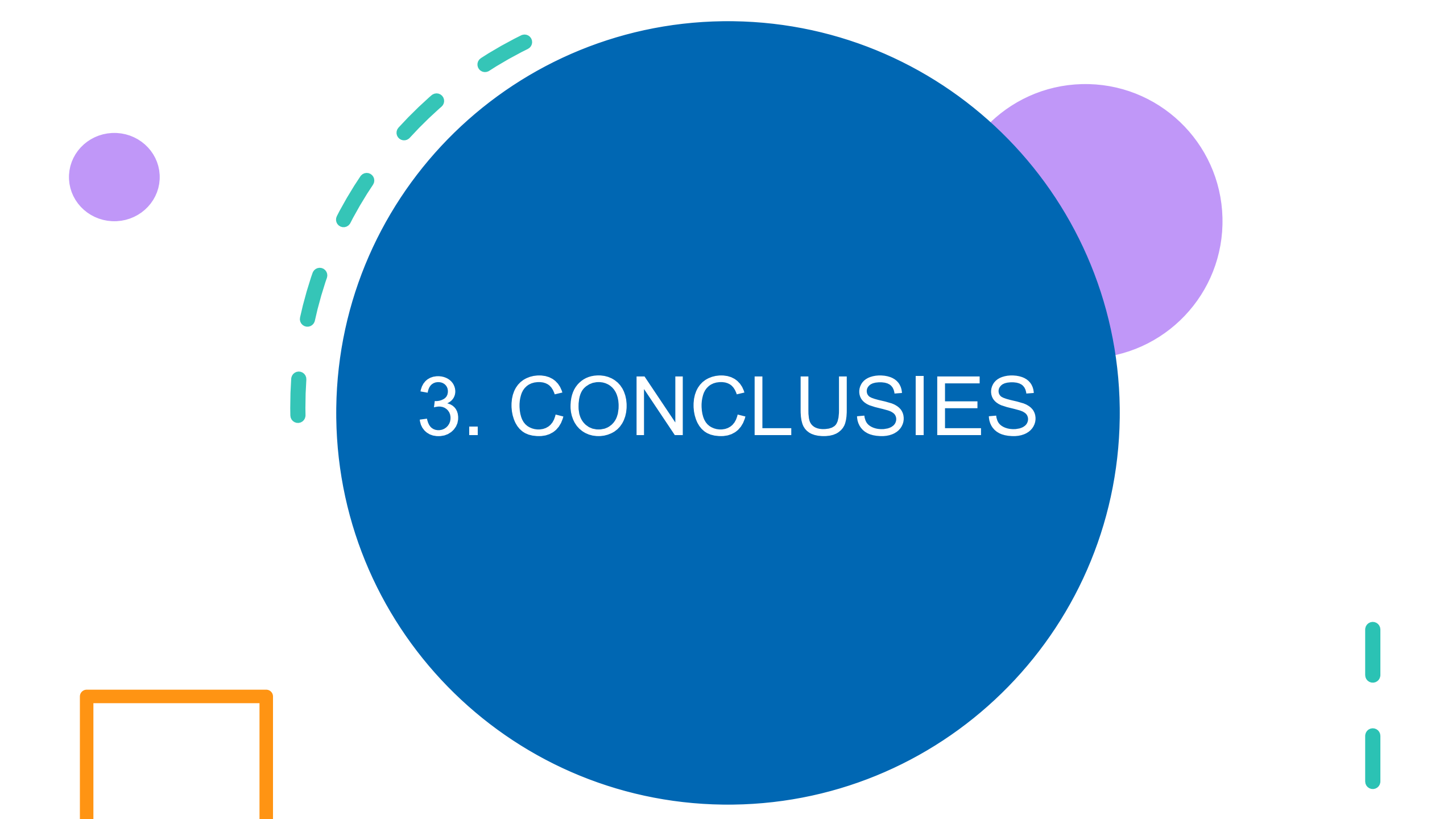

122 miljoen EUR/jaar

170 EUR per leerling

* waarvan $\pm$ 75 miljoen EUR gedragen door ouders in SO

*** vertegenwoordigt minder dan 1% van het totale onderwijsbudget

3. CONCLUSIES

Conclusies

Kwaliteit is onze dagelijkse zorg

- We staan achter het Kwaliteitslabel
- We dragen actief bij tot de introductie van het Kennisrijk Curriculum
- Leermiddelen zijn noodzakelijke hulpmiddelen die - mits evenwichtige inzet – tot positieve leerresultaten leiden
- Het is de school/leerkracht die beslist welk(e) (type) leermiddelen worden ingezet

Elk kind moet over de nodige leermiddelen kunnen beschikken

- Naar school gaan kost (veel) geld
- Kostprijs leermiddelen is te verantwoorden
- Wat zijn kwalitatieve leermiddelen Vlaanderen eigenlijk waard?

Bedankt!

Dirk Van der Borgt
dirk.vanderborgt@vanin.be